

באיסור רחיצה, ומאחר שכבר למדנו שהאבל אסור בחמין מכל וכל, אפילו להושיט אצבעו, על כרחך מה שאמרו שהוא מותר ברחיצת פניו ידיו ורגליו, הכוונה לרחיצה בצונן, ואף בצונן דווקא פניו ידיו ורגליו ולא כל גופו, ומאחר שדינו שווה בזה לתענית ציבור, למדנו שבתענית ציבור אסור לרחוץ כל גופו אפילו **בצונן**, שלא כדברי רב חסדא לעיל.

ודחו זאת ואמרו, שלא השוותה הברייתא דין אבל ומנודה לתענית ציבור, אלא לדברים אחרים, כגון מנעל וסיכה, אבל ברחיצה אינם שווים, **בתענית ציבור מותר לרחוץ כל גופו בצונן, ופניו ידיו ורגליו אף בחמין**, ואבל אסור אף בהושטת אצבע בחמין.

תכפוהו אבלי

יש דברים שבדרך כלל האבל אסור בהם, ואם תכפוהו אבלי הוא מותר בהם, כלומר **אם מתו שני קרוביו בזה אחר זה, ונעשה אבל שתי פעמים בזה אחר זה בלא הפסק, מותר הוא במקצת דברים שהאבל אסור בהם**. ואלו הם.

א. איסור תספורת.

סתם אבל אסור להסתפר, ואין לו שום היתר. וזה שתכפוהו אבלי, אם **הכניד שערו, מיקל בתער**, כלומר נוטל מעט משערותיו, להקל עליו, ולא יעשה זאת כדרכו במספרים, אלא בתער בלבד.

ב. איסור כיבוס.

סתם אבל אסור לכבס בגדיו, ואין לו שום היתר. וזה שתכפוהו אבלי, **מכבס כסותו במים**, ודווקא במים, אבל לא בנתר או חול, שמועילים לכבס היטב.

ג. איסור רחיצה.

לדעת רב חסדא, סתם אבל אסור לרחוץ כל גופו, בין בחמין ובין בצונן, ואין לו שום היתר. וזה שתכפוהו אבלי, **מותר לרחוץ בצונן**. ולדעת רב חסדא, מה שאמר רבי אבא הכהן משום רבי יוסי הכהן, מעשה ומתו בניו של רבי יוסי בן רבי חנינא, ורחץ בצונן בתוך שבעה, אותו מעשה היה, כשתכפוהו אבלי.

דין אבל ברחיצה כדעת רבא

ללשון ראשון דעת רבא, כשם שאבל מותר לאכול בשר ולשתות יין, אף על פי שיש